

1137 12. Nov. 1888: 1. Beh. af Lovf. om Anv. af § 85 i Lov om Valgene til Rigsdagen. 1138

Lauridsen, L. Pedersen, Bingel, Plesner, Rasmussen (fyg), N. Ravn, Rosen, Scavenius, Scharling, Schelde, Schjøth, Thomsen, Tutein, Wagner, Alberti, Andersen (Odense Amts 2den Valgtreds), Bahjson, Bernsen, Bjørnbaa, Bøjlen (fyg), Brandes og Børnølle (fyg).

Ændringsforslag til Sagens 2den Behandling indkaldtes til Torsdag Middag Kl. 1.

Formanden (Høgsbro): Jeg haaber, det endnu vil være muligt at tilendebringe den sidste Sag paa Dagsordenen.

Man gik derpaa til den sidste Sag paa Dagsordenen, som var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Ændringer i § 85 i Lov af 12te Juli 1867 om Valgene til Rigsdagen.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 2221 ff.).

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Forslagsstilleren (Bajer): Inden jeg siger nogle faa Bemærkninger til, hvad jeg udtalte ved Lovforslagets Indbringelse, vil jeg bede ærede Medlemmer om at rette en Feil, ikke i selve Lovforslaget, men i Bemærkningerne (se Tillæg A., Sp. 2225—2226), hvor der under B, første Linie, staar 153, det skal være 163, og det Samme er Tilfellet i den følgende Tabel under B, hvoraf det kan ses, at det maa være en Skrivefeil. Det Væsentligste ved dette Forslag er, som jeg udtalte ved Forelæggelsen, at jeg derved søger at bringe Valgloven i nærmere Overensstemmelse med Grundloven. Grundlovens § 40 udtaler jo udtrykkelig, at Valg af Landstingsmænd skal foregaa efter Reglerne for Forholdstalsvalg, og det staar saa bestemt, at Grundlovens Bud ikke kan overhøres, medmindre det er umuligt at gjøre det, medmindre det er umuligt at foretage Valget ved Forholdstal. Der er gjort nogle Undtagelser deraf, og disse

Undtagelser findes i Valglovens § 85, og i den Tid, da det blev vedtaget, har man formodentlig ikke troet, at det var muligt at bruge Forholdstalsvalgmaaden ved Udfyldningsvalg. Det er nemlig den eneste Undtagelse; thi naar der kun skal vælges 1 Person paa Bornholm og Færøerne ved almindelige Valg, da falder i Virkeligheden Forholdstallet sammen med det absolute Flertal, thi da er Forholdet mellem det største Parti og de Andre som 1 : 0, saa der bliver kun 1 valgt, hvad enten man bruger den ene eller den anden Valgmaade. Vil man anvende Reglerne for Forholdstal, som man har efter de nyeste Metoder, vil Udfaldet blive det Samme. Den eneste Undtagelse er derfor, naar ellers i en Kreds kun eet Valg er udfkrevet, altsaa ved Udfyldningsvalg. Men denne Undtagelse er ikke nødvendig, og det kan ikke stemme med Grundlovens Tanke, at der lidt efter lidt skulde kunne vælges i Landstingsvalgkredsene flere og flere af Flertallet saaledes, at, inden man naaede Valgperiodens Udløb, vare maatte Landstingskredsene besatte af Medlemmer, som alene hørte til f. Ex. et Flertal af Halvdelen plus 1. Jeg siger, det har ikke været Grundlovens Mening, og kunde man derfor finde en Fremgangsmaade, hvorved man løste den Opgave, at se Proportionaliteten bevaret ved Udfyldningsvalg, mener jeg, man burde gjøre det. Jeg mener nu ikke at have løst denne Opgave personlig, uagtet man har smigret mig dermed; jeg skal give den Æren, som har den. Det er ikke saa mange Aar siden, at den anerkjendte belgiske Advokat Henri Dumont har udviklet den Tanke, jeg her har fremjat, i det Tidsskrift, som udgives af den belgiske Forening for „Repræsentation efter Forholdstalsvalgmaaden“. Jeg har brevetvæxlet med ham om Sagen for at være sikker paa, at jeg ikke foreslog Andet, end der virkelig kan gjenføres. Jeg kjender godt de forskjellige Indvendinger, der ere gjorte dertil, men de være i Grunden kun Enkelthederne, som man kan forandre. Selve Forslagets Hovedtanke tror jeg, man skal godkjende, og jeg tror tillige, man skal indrømme, at den lader sig udføre paa den Maade, der her er foreslaet, selv om man kan finde bedre Maader. Dog skal jeg gjøre opmærksom paa, at der er et lille Hul til i Valgloven, nemlig i § 85, forsaavidt den om-